

KONFERENSIYALAR UZ

— ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

AVGUST, 2025-YIL

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

**IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-259-6

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI. IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 232 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 05-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda "O'zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta'lim istiqbollari" nomli IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to'plami jamlangan. Unda O'zbekistonning turli oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo'nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta'lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To'plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta'lim, O'zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta'lim.

ISBN 978-9910-09-259-6

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

Foziljonov Xojjiakbar

ОБЗОР ТЕСТ ПАТТЕРНОВ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ПАРАМЕТРОВ ПЭМИ ВИДЕОТРАКТОВ
CBT.....7-11

Mamadaliyeva Gulhayo

QANOT UYUMLARI TENG BO'LMAGAN EGAT OCHGICHINI QANOTINING BALANDLIGINI
UNING ISH KO'RSATGICHLARIGA TA'SIRI 12-16

Iskandarov Orifxon

TIRIKOTAJ MATOLAR SIFATI: ILMIY-TAHLILY YONDASHUV..... 17-19

TARIX FANLARI

Bobojonova Zuxra

NIZOMIDDIN SHOMIY VA SHARAFIDDIN ALI YAZDIYLARNING ZAFARNOMA ASARLARIDAGI
QIYOSIY FARQLAR..... 20-23

Sattarova Marhabo

O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOLERANTLIK VA UNING MADANIY-SIYOSIY
JARAYONLARGA TA'SIRI 24-25

Xasanova Nargiza

AYOL-QIZLARNING ILMIY IZLANISHLARI VA TADQIQOTLARI HAQIDA 26-29

Rustamova Nigora

MUSTAQILLIK YILLARIDA SAMARQAND VILOYATIDA TURIZM SOHASINI RIVOJLANTIRISH
ISTIQBOLLARI 30-32

Xalilov Baxodir

YOSHLAR BILAN ISHLASHDA MAKTABDAN TASHQARI TA'LIMNING ROLI: "KAMOLOT"
TASHKILOTI FAOLIYATI TAHLILI (Navoiy viloyati misolida) 33-37

Норов Шухрат

УЧАСТИЯ МОЛОДЁЖНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ В ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЖИЗНИ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН (на примере Самарканда, Бухары и Навои) 38-41

Sattarova Marhabo

O'ZBEKISTONDA MILLATLARARO TOLERANTLIK VA UNING MADANIY-SIYOSIY
JARAYONLARGA TA'SIRI (Surxondaryo viloyati 1991-2022 yillarda) 42-43

IQTISODIYOT FANLARI

Qo'chqarov Baxtiyor

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA AYLANMA MABLAG'LAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH
METODIKASI 44-47

Abduraimova Nigora

TABAQALASHTIRILGAN SOLIQ STAVKALARINI QO'LLASH
BO'YICHA JAHON TAJRIBASI 48-51

Sidiqov Jasurbek

IJTIMOY INNOVATSIYALARNI TATBIQ ETISHDAGI MUAMMOLAR VA YECHIMLAR..... 52-56

Nematova Dilnoza

ASOSIY VOSITALARNING ESKIRISHI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 57-63

Axmedova O'g'ilshod

O'ZBEKISTONDA MIKROMOLIYA TASHKILOTLARIDA ISLOM MOLIYASI
INSTRUMENTLARINING JORIY ETILISHI VA UNING ISTIQBOLLARI 64-66

<i>Abduraimova Nigora</i> TABAQALASHTIRILGAN STAVKALARNI QO'LLASHDAGI MUAMMOLAR VA QARAMA-QARSHILIKLAR	67-70
<i>Tuychiyev Anvarjon</i> MAMLAKAT XIZMATLAR KO'RSATISH SOHASINING RIVOJLANISH IMKONIYATLARI	71-75
<i>Asqarov Abrorjon</i> TALABALARDA MOLIYAVIY SAVODXONLIKNI RIVOJLANTIRISH DARAJALARI VA UNI PEDAGOGIK TASHXISLASH XUSUSIYATLARI	76-85
<i>Yusufjonov Ravshanbek</i> INVESTMENTS IN THE AGRICULTURAL SECTOR.....	86-88
FALSAFA FANLARI	
<i>Gafurova Munajat</i> O'ZBEKISTON SHAROITIDA GENDER TENGSIZLIGINING IJTIMOY TABIYATI VA UNING BARTARAF ETILISH YO'LLARI.....	89-92
<i>Abdullayev Sodiqjon</i> ZAMONAVIY GLOBAL MUHITDA SALOMATLIK MADANIYATINING SHAKLLANISH OMILLARI	93-98
FILOLOGIYA FANLARI	
<i>Yusufova Farangiz</i> HALIMA XUDOYBERDIYEVA SHERIYATIDA BADIY-ESTETIK TALQIN.....	99-102
<i>Xoliyorova To'lg'anoy</i> O'ZBEK TILI O'QITISH JARAYONIDA KORPUS LINGVISTIKASI VOSITALARIDAN FOYDALANISH IMKONIYATLARI	103-104
<i>Ro'ziyev Temur</i> IJODDAGI SHAXS VA ESTETIK POZITSIYA MUTANOSIBLIGI	105-112
<i>Eshchanova Mavjuda</i> CLASSICAL CLASSIFICATIONS OF EUPHEMISMS: SEMANTIC, PRAGMATIC AND FUNCTIONAL APPROACHES.....	113-115
<i>Sobirova Shahzoda, Jumayeva Dilfuza</i> ALISHER NAVOIY ASARLARINING STILISTIK XUSUSIYATLARI ("Hayrat ul-abror" dostoni misolida).....	116-119
<i>Bahromjonova Shahnoza</i> "MOMOTARO" YAPON XALQ ERTAGI VA UNING FILM VA ANIMEDAGI TALQINI	120-122
<i>Maxmudova Marjona</i> "DOLZARB 90 KUN" TASHABBUSI DOIRASIDA YOSHLAR BILAN ISHLASHNING YANGI BOSQICHI.....	123-124
<i>Gulmuradova Sobira</i> TURKIYSHUNOSLIKDA ETNOGRAFIKMLARNING O'RGANILISHIGA DOIR.....	125-127
<i>Qurbonova Aziza</i> O'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA SOMATIK IBORALARNING AHAMIYATI	128-129
<i>Pulatjonova Muxtasar</i> ENGLISH LEARNING DIFFICULTIES OF UZBEK LEARNERS: A QUESTIONNAIRE-BASED STUDY.....	130-136

<i>Qosimova Malika</i> LAKUNALARNING TARJIMASHUNOSLIKDA O'RGANILISHI VA ULARNI BARTARAF ETISH METODLARI	137-140
<i>Ayimbetova Damekhan</i> ADABIYOTSHUNOSLIKDA TED XYUZ IJODINING O'RGANILISHI: ANIMALISTIK SHE'RIYATI VA OBRAZLAR TIZIMI	141-145
<i>Yo'ldasheva Mahliyo</i> "MARTIN IDEN" VA "OQ SO'YLOQ" ASARLARI TARJIMALARINING LINGVOPRAGMATIK XUSUSIYATLARI	146-149
YURIDIK FANLARI	
<i>G'ofurov Ramzbek</i> DASTLABKI TERGOVDA JAMOATCHILIKNING ISHTIROKI	150-154
<i>Turdibaeva Mukhaddas</i> JUDICIAL REFORMS OF UZBEKISTAN-A NEW ERA, NEW APPROACHES	155-160
<i>Gafurova Shoir</i> ELEKTRON DALILLARNI TO'PLASH VA TAQDIM ETISHNING AMALIY MUAMMOLARI	161-165
<i>Komilov Avazbek</i> PROKURORNING MA'MURIY JAVOBGARLIK TO'G'RSIDA ISH QO'ZG'ATISH HAQIDAGI QARORI VA UNING SHAKLI HAMDA MAZMUNIGA QO'YILGAN TALABLAR	166-169
<i>Babajanov Farrux</i> IQTISODIY PROTSESSUAL HUQUQI PRINSIPLARINI SUD XARAJATLARI INSTITUTIDA AKS ETTIRISH	170-175
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Нуриллаева Угулхон</i> ПРОЦЕССЫ ОБРАТНОЙ СВЯЗИ (feedback) И МОНИТОРИНГА: ЭФФЕКТИВНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ДАННЫХ ВО ВЗАИМОДЕЙСТВИИ МЕЖДУ СТУДЕНТОМ И ПРЕПОДАВАТЕЛЕМ	176-181
<i>Tursinova Zoxida</i> TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA O'QITUVCHILARNING PEDAGOGIK MAHORATINI BAHOLASH MEXANIZMLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING O'ZIGA XOS HUSUSIYATLARI	182-191
<i>Babayeva Shahnoza</i> BO'LAJAK INGLIZ TILI O'QITUVCHILARINING KOMMUNIKATIV KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING METODIK MUAMMOLARI VA DOLZARBLIGI	192-194
<i>Rasulova Barnoxon</i> KOMPETENSIYAVIY YONDASHUVGA ASOSLANGAN TA'LIMDA FORMATIV VA SUMMATIV INNOVATSION BAHOLASH USULLARI	195-199
<i>Zokirjonov Akramjon</i> O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI	200-202
<i>Baratova Yulduz</i> MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNI TARBIYALASHDA SHAXSGA YO'NALTIRILGAN YONDASHUVNING AHAMIYATI	203-206

Sattoriy Shohruh

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA

TA'LIM SIFATINI TA'MINLASH MEXANIZMLARI207-210

TIBBIYOT FANLARI

Urunbayeva Dilorom, Xudaybergenova Shaxnoza

AUTOIMMUN TIREOIDIT VA SELEN.....211-213

Мамадалиев Хасанхон

ПАТОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ ПРОЯВЛЕНИЯ АНТИФОСФОЛИПИДНОГО СИНДРОМА (АФС)

И УРОВЕНЬ АНТИФОСФОЛИПИДНЫХ АНТИТЕЛ У ЖЕНЩИН-РОДИЛЬНИЦ: КЛИНИКО-

МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ.....214-218

Maxmudbekov Boburmirzo

BOLALARDA PASTKI JAG' O'TKIR ODONTOGEN OSTEOMIELITINI KOMPLEKS DAVOLASHDA

OPERATSIYADAN KEYINGI YARALARNI MAXALLIY DAVOLASH.....219-221

PSIXOLOGIYA FANLARI

Усманова Лилия

ЭТАПЫ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА СЕМЬИ: ПОДХОДЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ В НАУЧНОЙ

ТРАДИЦИИ222-225

SIYOSIY FANLAR

Sa'diyev Bahodir

ENERGETIKANING RIVOJLANISH OMILLARI VA ASOSIY GLOBAL AKTYORLARI.....226-231

TIBBIYOT FANLARI

AUTOIMMUN TIREOIDIT VA SELEN

Urunbayeva Dilorom Anvarovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi

2-son Ichki kasalliklar va endokrinologiya kafedrasida dotsenti, t.f.n.

Xudaybergenova Shaxnoza Baxtiyorovna

Toshkent tibbiyot akademiyasi Chirchiq filiali

Ichki kasalliklar kafedrasida assistenti

Annotatsiya. Autoimmun tireoidit (AIT) — bu immun tizimi tomonidan qalqonsimon bez to'qimalariga qarshi autoantitanachalar hosil qilinishi natijasida rivojlanadigan surunkali yallig'lanishli kasallikdir. Ushbu jarayon bez faoliyatining buzilishiga olib keladi. Garchi AITning kelib chiqish sabablari to'liq o'rganilmagan bo'lsa-da, so'nggi ilmiy tadqiqotlar kasallik rivojlanishini sekinlashtirish mumkinligini ko'rsatmoqda. Ayniqsa, selen mikroelementi qalqonsimon bez faoliyati va autoimmun jarayonlarni nazorat qilishda muhim o'rin tutadi. Ilmiy manbalarda plazmadagi past selen darajasi autoimmun tireoidit kasalliklari rivojlanish xavfi bilan bog'liq ekani ta'kidlanmoqda. Shu sababli organizmda selenning yetarli darajada bo'lishi AITning oldini olish va uning kechishini yengillashtirishda muhim ahamiyatga ega bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Avtoimmun tireoidit, Xashimoto tireoiditi,, qalqonsimon bez yallig'lanishi,gipotireoz ,Tireoid peroksidazaga qarshi antititanalar (AT-TPO), TTG (tireotrop gormon), T3 va T4 gormonlari.

AUTOIMMUNE THYROIDITIS AND SELENIUM

Urunbayeva Dilorom Anvarovna

PhD (Medicine), Associate Professor,

Department of Internal Diseases and Endocrinology №2,

Tashkent Medical Academy.

Khudaybergenova Shaxnoza Baxtiyorovna

Assistant of the Department of Internal Diseases,

Chirchik Branch of Tashkent Medical Academy.

Annotation. Autoimmune thyroiditis (AIT) is a chronic inflammatory disease caused by the immune system producing autoantibodies that attack the thyroid tissue, leading to progressive impairment of its function. Although the exact etiology of AIT remains unclear, recent studies suggest that it is possible to slow the progression of the disease. Among the micronutrients involved in the regulation of thyroid activity, selenium is considered one of the most important. Research has shown that selenium deficiency is associated with a higher risk of developing autoimmune thyroid diseases. Therefore, maintaining adequate selenium levels may play a crucial role in preventing AIT and mitigating its clinical course.

Key words: Autoimmune thyroiditis, Hashimoto's thyroiditis, Thyroid gland inflammation, Hypothyroidism, Thyroid peroxidase antibodies (TPO antibodies), TSH (thyroid-stimulating hormone), T3 and T4 hormones

DOI: <https://doi.org/10.47390/259-6/uzb-IV/No-47>

Tadqiqot maqsadi.

Autoimmun tireoidit kechishida selenning rolini o'rganish.

Tadqiqot uslublari.

Tadqiqot TTA ko'p tarmoqli klinikasining 2-terapiya va endokrinologiya bo'limida o'tkazildi. Tadqiqotga 18 yoshdan 39 yoshgacha bo'lgan, autoimmun tireoidit (AIT) tashxisi qo'yilgan 40 nafar ayol ishtirok etdi. Ulardan 14 nafari (35%) da AIT birinchi marta aniqlangan bo'lib, ularda kasallikning namoyon bo'lishida gipotireoz holatlari yuqori (56,3%) bo'lgan. Qolgan 26 nafar (65%) ayollar 7,6 yilgacha kuzatuvda bo'lgan. Nazorat guruhiga shu yoshdagi, qalqonsimon bez patologiyasi bo'lmagan 20 nafar ayol kiritilgan.

Tadqiqot natijalari.

Tadqiq etilgan bemor ayollarning funksional faolligini o'rganish natijalariga ko'ra, faqat 8 nafar (20%) ayolda eutireoid holati kuzatilgan, 22 nafarda (55%) — subklinik gipotireoz, 10 nafarda (25%) — manifest gipotireoz aniqlangan.

Laboratoriya tahlillari natijalariga ko'ra, subklinik gipotireoz guruhidagi TTG darajasi ($7,5 \pm 1,5$ mIU/l) bo'lib, nazorat guruhiga ($2,3 \pm 1,1$ mIU/l) nisbatan 70% ga yuqori bo'lgan ($p < 0,05$).

Shuningdek, manifest gipotireoz guruhidagi bemorlarda TTG darajasi ($17,5 \pm 2,3$ mIU/l) bo'lib, nazorat guruhiga nisbatan 7,6 barobarga oshgan ($p < 0,05$).

Immunologik markerlar, masalan, AT-TPO va AT-TG, har ikki guruhda ham ishonchli darajada oshgan. Shunday qilib, AT-TPO o'rtacha $107,8 \pm 12,3$ ME/ml ga ko'paygan subklinik gipotireoz guruhida va $400,6 \pm 17,5$ ME/ml ga manifest gipotireoz guruhida ($p < 0,001$). Shu bilan birga, AT-TPO ning nazorat qiymati o'rtacha $17,1 \pm 4,5$ ME/ml bo'lgan. AT-TG ham shunga o'xshash oshgan, shunday qilib, subklinik gipotireoz guruhida bu ko'rsatkich $104,2 \pm 9,9$ ME/ml ($p < 0,05$), manifest gipotireozda esa $111,9 \pm 7,3$ ME/ml (nazorat guruhidagi bu ko'rsatkich esa $57,7 \pm 8,5$ ME/ml) ($p < 0,05$) bo'lgan.

O'tkazilgan tadqiqotlar selenga asoslangan davolash AITda ijobiy ta'sir ko'rsatishi mumkinligini aniqladi. Selen qabul qilish AITda TPOga qarshi antitanachalar titrini sezilarli darajada kamaytirdi va shuningdek, yallig'lanish reaksiyalari va AITning morfologik belgilari kamayishini ham kuzatildi.

Xulosa:

Bizning tadqiqotimizga ko'ra, tekshirilgan 40 nafar ayolning 8 (20%) nafarida eutireoid holat, 22 (55%) nafarida subklinik gipotireoidizm, 10 (25%) nafarida esa manifest gipotireoidizm aniqlangan.

Laboratoriya natijalariga ko'ra, tekshirilgan guruhlar orasida qonda selen darajasi ishonchli darajada pasayganligi aniqlangan.

Selen yetishmovchiligi autoimmun tireoidit kechishida muhim rol o'ynashi mumkin, bunda qonda selen darajasi TTG (-60), AT-TPO (-0,89) ($P < 0,001$), AT-TG (-0,76) ($P < 0,05$) bilan salbiy korrelyatsiyani ko'rsatgan.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Karanikas G. et al. Selenium supplementation significantly reduces TPOAb and TgAb titres in autoimmune thyroiditis: a meta-analysis, International Journal of Endocrinology, 2014.
2. Toulis KA et al. Selenium Supplementation Significantly Reduces Thyroid Autoantibody Levels in Hashimoto's Thyroiditis, European Thyroid Journal, 2014.
3. Meta-Analysis (2024). Selenium supplementation in patients with Hashimoto thyroiditis, Thyroid®, 2024.

4. Prospective Cohort Study (2013–2019): selenium deficiency and HT incidence in Shaanxi, China. *Endocrine Society Journal*, 2022.
5. Zuo et al. *Correlation between selenium levels and autoimmune thyroid disease: a systematic review and meta-analysis*, Annals of Palliative Medicine.
6. A Comprehensive Review of Selenium as a Key Regulator in Thyroid Health, Biological Trace Element Research, 2025.
7. Verywell Health. What Are the Main Functions of Selenomethionine? 2020.

O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

IV RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI
2025-yil, 05-avgust

Mas'ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM
ISTIQBOLLARI. IV Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 232 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.uz>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 05-avgust

ISBN 978-9910-09-259-6

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.